

دانشگاه مجازی المصطفیٰ صلى الله عليه وآله

معاونت پژوهشی و تولید

گزارش نشست علمی پژوهشی

عنوان نشست	بررسی و تقدیمانی انسان شناختی معنویت های غیر الهی
موضوع نشست	انسان و معنویت های غیر الهی
سخنران	حجت الاسلام دکتر حمزه علی اسلامی نسب (پژوهشگر حوزه و دانشگاه)
دبیر علمی	دکتر سید محمد طباطبائی (استاد همکار دانشگاه مجازی)
زبان ارائه	فارسی
زمان برگزاری	۲۹ آبان ۱۴۰۰
مکان برگزاری	سالن جلسات دانشگاه مجازی
تعداد شرکت کنندگان	۵۷ نفر آنلاین
لینک دسترسی به محتوای نشست	https://live.mou.ir/pznh6g5vpk11/

متن نشست

بسم الله الرحمن الرحيم

بررسی و تقدیمانی انسان شناختی معنویت های غیر الهی

به همت دانشگاه معاونت پژوهش و تولید دانشگاه مجازی این نشست علمی تدارک گردید.

در ذیل گزارشی از اهم موضوعات مطرح شده در این نشست علمی ارائه می گردد:

رویکرد مادی مدرن به انسان رضایت بخش نبود و جنبش هایی در تعارض با آن در متن دنیای مدرن پدید آمد. جنبش هایی که می کوشیدند انسان را از منظری دیگر نگاه کنند و او را فراتر از یک موجود محدود مادی تعریف نمایند. از حدود سال ۱۸۴۰م جنبش هایی از این سنخ به وجود آمدند که جنبش های نوپدید دینی^۱ و جنبش تفکر نوین^۲ خوانده شدند. اما این جنبش ها به معنای معنویت دینی نیست بلکه قصد دارد تا دین را کنار زده و به معنویتی فرادینی دست یازد. امروزه بسیاری در غرب تمایل چندانی به کاربرد واژه دین و یا دینی ندارند بلکه دین، مذهب و عرفان را در معنویت تقلیل یافته خود خلاصه کرده اند و الگوهای معنوی ای به جهان معرفی کرده اند که سازگار با اومانیزم می باشند. موسسان عرفان های نوظهور دلایل بسیاری در جدایی معنویت از دین مطرح کرده اند به عنوان نمونه آنان معتقدند با پرداختن به احساسات، ذهن، مراجعه به درون، مهربانی و ... می توان انسان ها را از مشکلات رها کرده و به آنان آرامش هدیه کرد.

یکی از افرادی که می کوشد رویکردی معنوی اما غیردینی به انسان شناسی دهد، دیپاک چوپرا^۳ است. وی از رهبران عرفان نوین (معنویت غیردینی) به حساب می آید که عرفان کاربردی آیورودا^۴ را بر اساس آموزه های عرفان هندی به ویژه یوگا بنا نهاده است.^۵ چوپرا در تلاش است تا بیماران جسمی و روحی بتوانند با

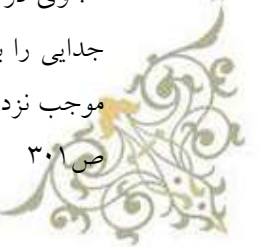
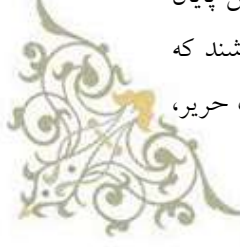
^۱ . New Religious Movements

^۲ . New Thought Movement

^۳ . Deepak Chopra

^۴ . Ayurveda

^۵ . وی در بیان هفتمین مرحله خداسازی توسط ذهن می گوید: «تفاوتی میان خود و خدا نمی بینم. در هند باستان این پایان جدایی را به یوگا و یا وحدت تعبیر کرده اند. خردمندان باستان قدرت این را داشتند که شاهد تکامل معنوی خود باشند که موجب نزدیکی ذهن به روح می شد.» دیپاک چوپرا، ۱۳۸۸، چگونه خدا را بشناسیم؟، ترجمه هاشم ساغرچی، انتشارات حریر،

رجوع به دنیای درون، سکوت، مراقبه و سیر و سلوک مشکلات خود را حل کنند. با توجه به مشکلات روحی و جسمی بشر امروز، عرفان مذکور میلیون ها مخاطب نه تنها در کشورهای غربی بلکه در کشورهای اسلامی از جمله ایران دارد و تاکنون نزدیک به ۸۰ کتاب از وی در ایران ترجمه شده و به چاپ رسیده است. محور اندیشه های چوپرا انسان و نیروهای درونی اوست. او می کوشد نگرشی فلسفی را نسبت به انسان ارائه دهد که بر اساس آن انسان می تواند بر جسم خود حکم براند و سلامتی آن را بازیابد و تداوم بخشد. تأثیر ذهن بر ماده، اساس قدرت بشری است که می تواند با آن همه چیز را تغییر دهد و در جهت تکامل پیش رود. او می پندارد با کشف نیروی ذهن و تأثیر نامحدودی که ذهن بر ماده دارد، به نهایت مرزهای تکامل نزدیک شده و انسان را می تواند به جای خداوند خالق بشناسد. خلاصه مبانی انسان شناختی چوپرا این است که انسان خلاق است و از این جهت در سطح خدای است. جهان مادی نتیجه ذهن و تصورات انسان است و اگر انسان نباشد جهان مادی ای نخواهد بود^۶

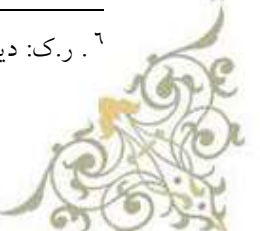
از مهمترین مسائلی که پایه گذاران معنویت غیردینی مطرح می کنند انسان و مسائل مربوط به آن است که بر یکسری مبانی ای نهفته است که عبارتند از: انسان خلاق، ذهن گرایی، تکامل گرایی، جاودانگی، خود الوهیتی^۷، خود آیینی^۸، خود آفرینی و

همانگونه که اشاره شد تعداد معنویت های غیردینی بسیار زیاد است و اگرچه در بسیاری از مبانی انسان شناختی مشترک هستند لکن تفاوت هایی نیز میان آنها وجود دارد و نسبت به همان مبانی مشترک هم شاهد اختلاف در نحوه بیان و تعبیر هستیم؛ از این رو در این نشست ۵ مبنای مهم انسان گرایی، ذهن گرایی، تکامل گرایی، جاودانگی و خلاقیت انسان را محور نقد و بررسی بر اساس حکمت متعالیه قرار دادیم. در پایان نیز استاد محترم به سوالات مخاطبان پاسخ گفتند.

۶. ر.ک: دیپاک چوپرا، چگونه خدا را بشناسیم؟، ترجمه هاشم ساغرچی، انتشارات حریر، ۱۳۸۸

^۷ Self-Divinization

^۸ Autonomy

مستندات نشست

ب. نام خدا
معاونت پژوهشی و تولید

نشست علمی-پژوهشی با عنوان

بررسی و نقد مبانی انسان شناختی معنویت های غیر الهی

سخنران علمی

دکتر حمزه علی اسلامی نسب

پژوهشگر و مدرس دانشگاه مجازی

دبیر علمی

دکتر سید محمد طباطبائی

استاد همکار دانشگاه مجازی المصطفی

نشانی شرکت در جلسه

live.mou.ir/research

شنبه - ۲۹ آبان ۱۴۰۰

ساعت: ۱۰:۰۰

دانشگاه مجازی المصطفی

همراه با اعطای گواهی نامه

